

3. Лавриченко Н. Педагогічне осмислення проблем соціалізації шкільної молоді у Франції. *Шлях освіти*. 2000. № 4. С. 20–23.
4. Мудрик А. В. Введение в социальную педагогику. М., 1997. 252 с.
5. Сметанський М. Змістові характеристики виховання як педагогічної категорії. *Шлях освіти*. 2005. № 3. С. 5–9.
6. Харламов И. Ф. Формирование личностных качеств в процессе воспитания. *Педагогика*. 2003. № 3. С. 52–59.

Отримано 25.02.2020

УДК 378.6.011.3:172.15:355(477)

Сергій Володимирович ФОРОСТОВЕЦЬ,

начальник комунального закладу

*«Харківський ліцей з посиленою військово-фізичною
підготовкою «Рятувальник»» Харківської обласної ради,
кандидат філософських наук;*

Микола Васильович БАГЛАЙ,

начальник курсу № 2 факультету логістики

Національної академії Національної гвардії України (м. Харків)

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ У ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

*Розкриті питання національно-патріотичного виховання молоді у військо-
вих закладах освіти. На сучасному етапі розвитку українського суспільства фор-
мування патріотизму стає все більш актуальним. У зв'язку з багатомовністю
країни та запозиченням досвіду інших держав пріоритетним стає прищеплення
громадянам національно-патріотичних цінностей. Першочерговим є виховання
любові до нації у майбутніх захисників України. Пріоритетом у вихованні та
навчання молоді є шанобливе відношення до Батьківщини, її національних сим-
волів, захищати її суверенітет, цілісність та незалежність тощо.*

Міністерством освіти і науки України розроблено рекомендації про національно-патріотичне виховання у закладах освіти у 2019–2020 навчальному році, які мають використовуватися працівниками освіти при плануванні виховної роботи з учнівськими колективами. Формування патріотизму в українському суспільстві залишається першочерговим як для держави, так і для системи освіти в цілому. У зв'язку з цим національно-патріотичне виховання є важливою складовою освітнього процесу [2].

Питання патріотичного виховання хвилювало літописців, державних і громадських діячів, письменників: Н. Літописця, Я. Мудрого, В. Мономаха, П. Орлика, Ф. Прокоповича, Г. Сковороду, Т. Шевченка, П. Куліша, Д. Чижевського, Л. Українку, І. Франка, М. Грушевського, В. Винниченка, С. Рудницького. Багатогранні аспекти патріотичного

виховання особистості знайшли своє відображення у працях педагогів Х. Алчевської, Г. Ващенко, О. Духновича, І. Огієнка, С. Русової, К. Ушинського, Я. Чепіги, які велику увагу приділяли вихованню любові до своєї землі, рідної мови, формуванню національної самосвідомості, поваги до історичного минулого. А. Макаренко, В. Сухомлинський радили прищеплювати молоді високі почуття вірності й відданості Батьківщині, пошани до її трудівників. Психологічні засади патріотичного виховання досліджували П. Блонський, Л. Виготський, Г. Костюк, О. Леонтьєв, О. Петровський, І. Синиця, П. Якобсон. У сучасній педагогічній науці окремі аспекти патріотичного виховання розробляють О. Бандура, Н. Волошина, А. Капська, В. Неділько, Є. Пасічник, Б. Степанишин.

З метою виховання громадянина-патріота України, любові до Батьківщини, духовності, моральності, шанобливого ставлення до національних надбань українського народу, наслідування найкращих прикладів мужності та звитяги борців за свободу та незалежність України як з історичного минулого, так і захисників, які сьогодні відстоюють суверенітет та територіальну цілісність держави у боротьбі із зовнішньою агресією, а також визначення ефективних механізмів системної взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства у питаннях національно-патріотичного виховання прийнято Указ Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді за 2016–2020 роки». Становлення української державності, побудова громадянського суспільства, інтеграція України у світове та європейське співтовариство передбачають орієнтацію на Людину, її духовну культуру й визначають основні напрями виховної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу. Ідеалом виховання виступає різнобічно та гармонійно розвинений національно свідомий, високоосвічений, життєво компетентний громадянин, здатний до саморозвитку та самовдосконалення. Головною домінантою національно-патріотичного виховання молоді є формування у особистості ціннісного ставлення до навколишньої дійсності та самої себе, активної за формою та моральної, за змістом, життєвої позиції.

В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючий чинник розвитку суспільства й нації в цілому. Форми й методи виховання базуються на українських народних традиціях, кращих надбаннях національної та світової педагогіки й психології. Національно-патріотичне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття молодими громадянами 14–35 річного віку соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина

Української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури.

Національно-патріотичне виховання формується на прикладах історії становлення Української державності, українського козацтва, героїки визвольного руху, досягнень у галузі політики, освіти, науки, культури і спорту [1].

Аналіз сучасної ситуації у військових закладах освіти дозволив виділити низку проблем у сфері національно-патріотичного виховання військових закладів освіти. В цілях визначення найефективніших шляхів їх вирішення уявляється доцільним ці проблеми класифікувати по трьох групах: 1) проблеми, пов'язані з недостатньою розробкою концептуальних основ сучасної теорії українського патріотизму; 2) проблеми, обумовлені практикою функціонування державної системи національно-патріотичного виховання, загальним рівнем і змістом патріотичної свідомості громадян України; 3) проблеми, що є слідством недосконалості системи виховної роботи в військових закладах освіти.

Список бібліографічних посилань

1. Концепція національно-патріотичного виховання молоді : затв. Наказом М-ва освіти і науки України від 27.10.2009 № 3754/981/538/49 // Бердянський державний педагогічний університет : сайт. URL: <http://bdpu.org/upbringing-work/national-patriotic-education/> (дата звернення: 20.01.2020).

2. Національно-патріотичне виховання у закладах освіти: рекомендації // Профспілка працівників освіти і науки України : офіц. сайт. 22.08.2019. URL: <https://pon.org.ua/novyny/7258-naconalno-patrotichne-vihovannya-u-zakladah-osvti-rekomendaciy.html> (дата звернення: 20.01.2020).

Отримано 25.01.2020

УДК 355.212:172.15:355/359.08

Оксана Борисівна ОВСІЄНКО,

начальник служби психологічного забезпечення

військової частини 3035 Східного ОТО Національної гвардії України

ПРИМУСОВИЙ ПРИЗОВ ДО ВІЙСЬК І ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СТРОКОВОЇ СЛУЖБИ

Проаналізовано історичні факти військової повинності та запропоновано скасування строкової військової служби. Розглянуто аспекти підвищення якості патріотичного виховання військовослужбовців шляхом скасування строкової військової служби

Зараз як наявність, так і відсутність військової повинності не є дивним явищем для держави з будь-яким рівнем демократії та з будь-яким